

Lørdag 15. august 1992

KULTUR

DANS MED IBSEN

Av Helge Reistad

«Tempelsøvn» av Dans Design blir vist på Black Box til og med søndag. Helge Reistad tar i dette innlegget opp noen problemstillinger som denne produksjonen reiser. Dans- og teaterkritikere har vært svært delte i sine oppfatninger.

I «Tempelsøvn» fremstår forskjellige kunstarter med sin særegne estetikk, men inngår samtidig i et vekselspill i teaterrommet. Den dramatiske tekst er hentet fra Ibsens skuespill «Når vi døde vågner», skrevet i 1899.

Ola Enstad har skapt skulpturelementer av store isoporsøyer, som fra siden kan ligne på stiliserte hvite ansikter. Satt sammen blir de til en stor firkanter kvadratisk blokk. Ved at blokkelementene i forestillingen blir plassert på ulike måter, fungerer de som dekorelementer som skaper ulike sceniske rom, ulike skulpturale former. Lysdesign er med på å modelere de forskjellige scenerom som blir skapt, og gir stemning og atmosfære.

Filmen fungerer, som de andre kunstartene i denne produksjonen, på sine egne premisser, men inngår i helheten som et viktig dramaturgisk element. Filmen viser rollefigurene i nærbilder, i en slags dramatisk «nåtid», mens rollefigurene på scenen kan si de samme replikkene like før eller like etter filmreplikkene, som et slags ekko utenfor tid og rom. Filmbilder av Maja blir projisert mot to av søyleansiktene som står mot hverandre, slik at det dannes et lite mellomrom mellom figurene, og det virker som om filmbildet av Majhas ansikt er revnet i to. Hun snakker til Rubek i en nær og varm tone, mens Rubek svarer henne med sterk og «skrikende» stemme fra scenegulvet.

Problemet er at ordet i en tradisjonsbundet tekst, er knyttet til mening og flere generasjoners litterære tolkninger. Når en da trekker en slik tekst inn i en danserisk multi-media forestilling, vil publikum lett oppleve at ordene og «meningen» overstyrer det rent estetiske, slik at en tolket dansen og de sanselige este-

Scene fra «Tempelsøvn» på Black Box. (Foto: Mimsy Møller)

tiske uttrykkene ut fra ordenes meningsinnhold. En blir presset til å gi bevegelsene en bestemt mening. Det blir en kamp mellom de deler av hjernen som oppfatter det romlige, musikalske og bevegelsesmessige, og de deler av hjernen som bearbeider tegnenes mening; ordenes åndelige innhold. Det allegoriske symbolsprå-

ket som vi finner i «Tempelsøvn» blir vanskelig å tolke ad logisk vei for den voksne, men lett å forstå for et niårig barn:

«Alle ble stengt inne i kubene, og strevde og strevde, og kom aldri ut.»

Klarte barnet å forstå det som gikk kritikeren forbi? Gå og se selv!